

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки та підприємництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Професійний розвиток персоналу за умов євроінтеграції
Професор 	Марина СЕМИКІНА, Доктор економічних наук, професор кафедри економіки та підприємництва
Контактний тел.	+38(099)345-93-65
E-mail:	SemikinaMV@i.ua
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 3 Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відеоконференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Професійний розвиток персоналу за умов євроінтеграції» є формування у здобувачів системних знань та практичних навичок управління професійним розвитком працівників з

урахуванням європейських стандартів та викликів євроінтеграції.

Завдання вивчення дисципліни:

- формування компетентностей щодо планування, організації та оцінки ефективності систем безперервного професійного навчання персоналу;

- теоретична та практична підготовка здобувачів до впровадження європейських практик атестації, сертифікації та розвитку кар'єри працівників на вітчизняних підприємствах.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- концепції безперервного професійного розвитку та особливості їх реалізації в країнах ЄС та в Україні;

- нормативно-правове забезпечення професійного навчання, стандарти компетентностей та вимоги до кваліфікації персоналу в умовах євроінтеграції;

- методи та форми організації навчання (тренінги, стажування, дистанційне навчання, наставництво), а також інструменти оцінки потреби у навчанні;

- системи атестації та сертифікації персоналу, принципи побудови кар'єрограм та планів індивідуального розвитку;

вміти:

- діагностувати потреби підприємства у кваліфікованих кадрах та визначати пріоритетні напрями професійного розвитку персоналу;

- розробляти та обґрунтовувати комплексні плани навчання та підвищення кваліфікації для різних категорій працівників;

- організовувати процеси атестації та оцінювання персоналу, використовуючи сучасні європейські методики;

- оцінювати економічну та соціальну ефективність програм професійного розвитку та їх вплив на конкурентоспроможність підприємства;

- адаптувати кращі європейські практики управління кар'єрою та розвитком талантів до умов діяльності вітчизняних підприємств;

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здатності мотивувати персонал до саморозвитку та постійного вдосконалення професійних навичок;

- уміння формувати культуру знань на підприємстві та організовувати обмін досвідом у команді;

- навичок стратегічного бачення розвитку людського капіталу в контексті інтеграції українського бізнесу в європейський простір.

2. Політика курсу та академічна доброчесність

Політикою курсу передбачено, що здобувачі вищої освіти дотримуватимуться принципів академічної доброчесності та повною мірою усвідомлюють наслідки в разі їх порушення.

Під час освітнього процесу в Центральнотехнічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація здійснюють свою діяльність відповідно до Положення про організацію освітнього процесу, Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО, а

також Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1: Теоретико-методичні основи професійного розвитку персоналу на підприємствах

Тема 1. Професійний розвиток персоналу як об'єкт стратегічного управління в умовах руху України до ЄС

Концепції освітньо-професійного розвитку населення. Сутність професійного розвитку персоналу та його значення для підвищення конкурентоспроможності працівників підприємства. Рух України у напрямі євроінтеграції та необхідність вдосконалення професійного розвитку персоналу на підприємствах. Взаємозв'язок стратегії професійного розвитку персоналу і стратегії розвитку підприємства.

Тема 2. Організаційно-управлінські передумови освітньо-професійного розвитку працівників підприємств

Управління системою загальної середньої освіти. Допомога підприємств школам у трудовому вихованні та профорієнтації. Організація професійно-технічної освіти. Участь підприємств у навчальному процесі. Підготовка фахівців у закладах вищої освіти. Ступенчатість професійно-технічної та вищої освіти. Маркетинг освітніх послуг. Кадрові агенції освітніх закладів. Післядипломна освіта, освіта дорослих. Роль держави та соціальних партнерів у підготовці кадрів на підприємствах. Законодавство України про професійний розвиток працівників.

Тема 3. Цілі, форми та методи професійного розвитку персоналу на підприємствах

Інвестування у розвиток персоналу на підприємстві. Визначення цілей навчання та потреби у підготовці персоналу, розроблення навчальних планів і програм. Форми професійного навчання персоналу та обґрунтування їх вибору в організації. Дистанційне навчання працівників. Методи професійного навчання працівників. Роль управління знаннями в розвитку працівників.

Тема 4. Організація та планування професійного навчання на підприємстві.

Професійне навчання персоналу підприємств та його роль в інноваційному розвитку економіки та суспільства. Специфіка професійної перепідготовки робітників на підприємстві. Підвищення рівня кваліфікації робітників на підприємстві. Підвищення кваліфікації фахівців та керівників. Планування підвищення кваліфікації фахівців та керівників підприємства. Планування трудової кар'єри і робота з кадровим резервом. Підготовка резерву кадрів.

Змістовий модуль 2: Умови забезпечення професійного розвитку персоналу на підприємстві.

Тема 5. Інформаційне, методичне та нормативно-правове забезпечення професійного розвитку персоналу.

Сутність проекту розвитку персоналу організації. Інформаційне забезпечення професійного розвитку персоналу. Методичне забезпечення професійного розвитку персоналу. Нормативно-правове забезпечення професійного розвитку персоналу.

Тема 6. Мотиваційне забезпечення професійного розвитку персоналу.

Мотивація професійного розвитку: сутність, інструменти, механізми. Мотивація до саморозвитку працівника. Стимули та антистимули освітньо-професійного розвитку людини. Проблемні аспекти створення дієвої мотивації професійного розвитку. Нові підходи у мотивації персоналу до безперервного розвитку на підприємствах країн ЄС.

Тема 7. Фінансово-економічне забезпечення професійного розвитку персоналу на підприємстві.

Інвестиції в освіту та професійний розвиток персоналу. Економічні аспекти розвитку персоналу. Витрати підприємства на персоналу. Витрати персоналу на саморозвиток. Економічні інструменти заохочення персоналу до безперервного професійного розвитку.

Тема 8. Забезпечення ефективності професійного розвитку персоналу.

Уявлення про ефективність професійного розвитку персоналу, фактори та умови її забезпечення. Роль наставництва у професійному розвитку персоналу на підприємствах. Виробнича адаптація молодих працівників до трудової діяльності на підприємстві. Оцінювання результатів виробничої адаптації. Атестація як особливий вид оцінювання розвитку персоналу. Сертифікація працівників. Соціальна та економічна ефективність професійного розвитку персоналу.

Змістовий модуль 3: Необхідність якісних змін у професійному розвитку персоналу на етапі євроінтеграції

Тема 9. Особливості професійного розвитку персоналу на підприємствах країн ЄС.

Наукові уявлення про сутність професійного розвитку персоналу з позицій європейських концепцій. Характерні риси професійного розвитку працівників підприємств в країнах Євросоюзу, його ефективність. Система багаторівневої освіти в ЄС і в Україні, безперервне навчання упродовж життя. Порівняльна оцінка європейських та українських тенденцій професійного розвитку персоналу підприємств.

Тема 10. Актуальні проблеми професійного розвитку персоналу вітчизняних підприємств на етапі руху України у напрямі євроінтеграції.

Тенденції професійного розвитку персоналу на підприємствах в Україні. Аналіз чинників мотивації професійного розвитку персоналу підприємств. Основні завдання щодо вдосконалення професійного розвитку персоналу підприємств на етапі євроінтеграції України. Формування механізму мотивації професійного розвитку персоналу, адаптованого до умов інтеграції в ЄС.

Тема 11. Напрями вдосконалення професійного розвитку персоналу в умовах євроінтеграції.

Узгодження інтересів соціальних партнерів у сфері професійної підготовки. Оптимізація витрат підприємства на персонал. Вдосконалення мотиваційного забезпечення професійного розвитку персоналу та діагностики його ефективності. Підвищення відповідальності соціальних партнерів за стан професійного розвитку персоналу. Посилення впливу держави на процеси професійної підготовки кваліфікованих робітників для вітчизняних підприємств.

Вдосконалення управління витратами на професійний розвиток персоналу в контексті підвищення конкурентоспроможності працівників і підприємства.

4. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший модуль – 35 балів, другий модуль – 35 балів, третій модуль – 30 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних (семінарських) заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

5. Рекомендована література

1. Закон України «Про професійний розвиток працівників» № 4312-VI від 12 січня 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4312-17>
2. Савченко В.А. Розвиток персоналу: підручник / В.А.- 2-ге видання. К.: КНЕУ, 2015.-505 с.
3. Жиленко А.Ю., Бикова А.Л. Особливості управління розвитком персоналу на підприємстві // Молодий вчений. – № 11(63). – 2018. – С. 418-421.
4. Управління розвитком персоналу: Навчальний посібник/ Т. П. Збрицька, Г. О. Савченко, М. С. Татаревська. За заг. ред. М.С. Татаревської. – Одеса: Атлант, 2013. – 427 с. <http://dspace.oneu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/467?show=full>
5. Професійний розвиток персоналу підприємств у країнах Європейського Союзу: посібник / Л.П. Пуховська, А.О. Ворначев, С.О. Леу; за наук. ред. Л.П. Пуховської. – Київ: ІІТО НАПНУ. 2015. – 176 с. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nrk/Analitichni-materialy/11-profesiyniy-rozvitok-personalu-v-es-posibnik.pdf>
6. Професійний розвиток персоналу підприємств в системі мотиваційного менеджменту: колективна монографія / М.В. Семикіна, С.В. Дудко, А.А. Орлова та ін. Кропивницький: КОД, 2021. 440 с. <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10935>
7. Семикіна М. В., Дудко С.В., Гуменюк О.С. Мотиваційний механізм професійного розвитку працівників в контексті підвищення якості трудового життя. Вісник ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Економічні науки, 2021. Вип. 1. С. 35-48. <http://econom-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/4209>
8. Агавердієва Х.Ф. Професійний розвиток персоналу / Х.Ф. Агавердієва // Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика: матеріали міжнар. науково-практ. конф., 18-19 бер. 2019 р.: тези допов. – Х.: ФОП Панов А.М., 2019. – С. 160-162.
9. Дудко С.В. Професійний розвиток персоналу: технології оцінювання та механізм мотивації. Вісник Хмельницького національного університету. 2017. №6. Т. 2(253). С. 57-65.
- 10.Зленко А.М., Мірошніченко Д.А. Професійний розвиток персоналу як передумова підвищення рівня продуктивності праці. Економічний вісник університету. 2015. Вип. № 24/1. С. 34-38.
- 11.Болотнікова І.В. Професіоналізм та професійна компетентність як складові психічної зрілості особистості / І.В. Болотнікова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/7_NND_2009/Psihologia/42691.doc.htm
- 12.Григор'єва Н.О. Оцінка якості персоналу в системі ефективного управління / Н.О. Григор'єва. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/grigoreva-no-otsinka-yakosti-personalu-v-sistemi-efektivnogo-upravlinnya>
- 13.Дідур К.М. Сучасні методи оцінки персоналу / А.М. Дідур // Ефективна економіка. – 2011. – № 11. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=776>
- 14.Дослідження відповідальності як чинника професійного самовдосконалення. –

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/1155>

15.Дудко С.В. Мотиваційні основи управління професійним розвитком персоналу. Financial-economic and innovative support of entrepreneurship development in the spheres of economy, tourism and hotel-restaurant business / Ed. By Doctor of Economic Sciences, Prof. V.M. Yatsenko. Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2017. С. 57-58.

16.Биба В.В. Світовий досвід мотивації працівників та можливості його адаптації до умов підприємств України. *Економіка та суспільство* : електронне наук. вид. 2017. Вип. 10. С. 166-171. Режим доступу: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal-10>.

17.Васюта В.Б. Адаптація європейських моделей мотивації працівників на підприємствах України / В. Б. Васюта // *Innovations in Science and Education: Challenges of our time* : Collection of scientific papers / edit. by Maryna Dei, Olha Rudenko. – London : IASHE, 2017. – 2 Iss. – P. 9-11.

18.Маклаков С.М. Соціальні ліфти і технології їх впровадження в системі соціально-економічної мотивації. *Сталий розвиток економіки*. 2018. Вип. 3(40). С. 112-123.

19.Маркозова О.О. Механізм мотивації досягнення життєвого успіху людини. *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого*. Сер. : Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2014. № 2. С. 214-221.

20.Мотиваційні механізми розвитку економіки на етапі євроінтеграції: колективна монографія / М.В. Семикіна, С.Д. Лучик, Л.Д. Запирченко та ін. Кропивницький: ЦНТУ, 2022. 281 с.

21.Семикіна М., Нісфоян С., Запирченко Л., Семикіна А. Формування кадрового потенціалу в системі управління конкурентоспроможністю підприємства на етапі повоєнної розбудови економіки *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2024. 330(3). С. 549-556. <https://herald.khmn.edu.ua/index.php/herald/article/view/1616>

22.Семикіна М.В., Костишина А.І., Семикіна А.В. Формування мотивованості персоналу в умовах інноваційних трансформацій праці, цифровізації економіки, викликів та загроз. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. Вип. 12 (45). Кропивницький: ЦНТУ, 2024. С. 7-19. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2024.12\(45\).7-19](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2024.12(45).7-19)

23.Семикіна М.В., Запирченко Л.Д., Семикіна А.В., Бугасва М.В. Розвиток та реалізація інноваційної компоненти людського капіталу на основі вдосконалення мотиваційного механізму у сфері праці. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2020. Вип. 4(37). С. 90-106.

24.Семикіна М.В., Коваль Л.А., Іщенко Н.А. Вдосконалення технологій мотиваційного менеджменту на основі оцінки професійного розвитку та конкурентоспроможності персоналу. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: Економіка, менеджмент та право: збірник наукових праць*. 2021. Вип. 5. С. 121-131. <https://fmnzb.sfa.org.ua/wp-content/uploads/2022/01/16.pdf>

25.Шалімова Н.С., Шаповал О.А. Стратегічне управління розвитком персоналу аудиторських фірм. Теоретичні аспекти системи мотивації праці персоналу підприємства. *Молодий вчений*. 2016. № 4. С. 220-223.

26.Лук'янихін В. О., Сметаненко Ю. Ю. Удосконалення системи розвитку персоналу у сфері готельного бізнесу. URL : <http://www.essuir.sumdu.edu.ua/retrieve/25280/510045.pdf>

27.Людський розвиток в Україні. Оцінка та прогноз рівня життя населення: кол. моногр. / за ред. Е.М. Лібанової; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2019. 270 с.

28.Забезпечення якісної освіти впродовж життя. <http://www.ukraine2015.org.ua/tsil2>

29.Semykina M., Luchyk S., Zapirchenko L., Semykina A., Savelenko H., Sikoraka V. Motivational Mechanism of Activation of Innovative Activity of Personnel and its Improvement. *Advanced Computer Information Technologies* : 11th International Conference, 15-17 September. 2021. Daggendorf, Germany, 2021. Pp. 317-321 <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226286373>

30.Shulha O., Kostyshyna T., Semykina M., Katan L., Smirnova H. Modeling of Social Risks in the Labor Sphere (2021) *Risk Financial Manag.* 2021, 14(10), 488. <https://www.mdpi.com/1911-8074/14/10/488/html>

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.
<http://www.nbuv.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>.